

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122014669
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2122014669.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: C. E., nar. XX.XX.XXXX v L., trvale bytom Na síhohi XXX/X, E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 17.10.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: Matúš E., nar. XX.XX.XXXX v L., trvale bytom Na síhohi XXX/X, E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 10.10.2019, sp. zn. 21T/76/2019, v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 11.11.2020, sp. zn. 21T/76/2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 24.02.2021, sp. zn. 2Tos/16/2021,
- rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 12.03.2020, sp. zn. 4T/89/2019, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.06.2020, sp. zn. 2To/40/2020,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 13.09.2022 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného C. E., nar. XX.XX.XXXX v L., trvale bytom Na síhohi XXX/X, E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V čase rozhodovania o žiadosti odsúdeného odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 10.10.2019, sp. zn. 21T/76/2019, v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 11.11.2020, sp. zn. 21T/76/2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 24.02.2021, sp. zn. 2Tos/16/2021, v trvaní 1 rok a 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia za prečin výtržníctva spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prečin poškodzovanie cudzej veci formou spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 245 ods. 1 Trestného zákona, a rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 12.03.2020, sp. zn. 4T/89/2019, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.06.2020, sp. zn. 2To/40/2020, v trvaní 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia za prečin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na to, že (krátene) si plní všetky povinnosti, počas jedného roka bol päťkrát kladne odmenený, jeho správanie je na požadovanej úrovni. Súčasný trest je pre jeho nápravu dostatočný. Poukázal na to, že žil so 6 maloletými deťmi, jedno dieťa má ťažký zdravotný stav, jeho družka sa o deti stará sama, jeho výkon trestu na družku a deti zle vplýva, chce im pomôcť a vytvoriť pre deti stabilné prostredie. Po prepustení chce spolupracovať s orgánom sociálnoprávnej pomoci pri pracovnom uplatnení. Uvedomil si svoje nežiaduce konanie, výkon trestu splnil výchovnú úlohu. Prosi o zhovievavosť a o vyhovenie jeho žiadosti.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že vzhľadom na vykonané dokazovanie navrhuje žiadosť odsúdeného zamietnuť pre nesplnenie druhej materiálnej podmienky. Poukázal na početnosť záznamov v registri trestov, charakter trestnej činnosti a časový sled trestnej činnosti.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že na podanom návrhu trvá, má doma chorého synčeka, má dva roky, má cystu na hlavičke, ťažkú epilepsiu, poruchu správania. Jeho družka je doma so 6 deťmi, ktorá to nezvláda. Nachádza sa vo veľmi ťažkej životnej situácii, 03.07.2022 mu zhorel rodinný dom po otcovi a mame. Momentálne sa nachádzajú u svojej sestry, on je žiteľom rodiny. Ľutuje to čo spáchal, vie, že výkon trestu splnil svoj účel, je iný človek. Sľúbil, že bude viesť normálny život a ctíť si zákon. Požiadaval o šancu na nový život.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta, trestný rozkaz Okresného súdu Nitra z 29.09.2020, sp. zn. 5T/42/2020, trestný rozkaz Okresného súdu Nitra z 16.10.2018, sp. zn. 5T/74/2018, rozsudok Okresného súdu Nitra z 12.03.2020, sp. zn. 4T/89/2019, rozsudok Krajského súdu v Nitre z 29.06.2020, sp. zn. 2To/40/2020, trestný rozkaz Okresného súdu Nitra z 10.10.2019, sp. zn. 21T/76/2019, trestný rozkaz Okresného súdu Nitra z 12.07.2018, sp. zn. 33T/64/2018, lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov (CESDAP), lustrácia ZVJS, odpis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou najmä vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas krátkého výkonu trestu v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom bolo na požadovanej úrovni, disciplinárne riešený nebol. Správanie a vystupovanie odsúdeného bolo a je počas pobytu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava, príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektuje. Doposiaľ nebol disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný. Počas výkonu trestu neabsolvoval žiadny requalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Voľný čas trávi zmysluplne. Bol pracovne zaradený, pracovné povinnosti vykonával zodpovedne. Podľa potreby sa tiež zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích priestorov na oddiele a priestorov v ústave. Odsúdený je slobodný, má 8 detí z dvoch vzťahov, vyživovaciu povinnosť si nahlásil a plní si ju. Doposiaľ počas výkonu trestu odňatia slobody udržiava kontakt formou korešpondencie, telefonovania a návštev s družkou a deťmi. Odsúdený plní stanovený program zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Riaditeľ navrhuje odsúdeného podmienene prepustiť.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmienenečného prepustenia 04.10.2022.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 6 (šesť) záznamov a to z rokov 2006, 2018, 2018, 2019, 2020 a 2020 za rôznorodú trestnú činnosť - trestný čin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, ohrozovanie mravnej výchovy mládeže, marenie výkonu úradného rozhodnutia, výtržníctvo a krádež.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienenečnom prepustení zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení prihladne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienčne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienčné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienčné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienčnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienčnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienčnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmienčného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienčnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmienčnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného zákona ku dňu 04.10.2022. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 17.10.2022 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená je. Súd poukazuje na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, podľa ktorého správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu v predchádzajúcich ústavoch ako aj v súčasnom ústave je na požadovanej úrovni, disciplinárne riešený nebol. Odsúdený je pracovne zaradený a zodpovedne si plní svoje povinnosti. Odsúdený si plní vo výkone trestu aj vyživovaciu povinnosť. Ciele stanovené programom zaobchádzania plní. Vzhľadom na uvedené pozitívne hodnotenie odsúdeného bez negatívnych poznatkov súd dospel k záveru o preukázaní prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd k uvedenému záveru dospel s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného, jeho šesť záznamov v registri trestov a povahu trestných činov, za ktoré bol odsúdený. Z odpisu registra trestov spoločne s rozhodnutiami, ktoré boli oboznámené na verejnom zasadnutí, vyplýva, že odsúdený bol v roku 2006 uznaný za vinného za trestný čin marenie výkonu úradného rozhodnutia, v roku 2018 za trestný čin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže a marenie výkonu úradného rozhodnutia, v roku 2018 za trestný čin marenie výkonu úradného rozhodnutia, v roku 2019 za trestný čin výtržníctvo a poškodzovanie cudzej veci, v roku 2020 za trestný čin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže, a v roku 2022 za trestný čin krádež. Z lustrácie centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že odsúdený v nej má 14 záznamov vrátane priestupkov proti majetku a občianskemu spolunažívaniu. Páchanie protiprávnej činnosti nie je u odsúdeného len jednorazovým vybočením z inak riadneho spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane a dlhodobo pácha protiprávnu činnosť. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Odsúdený bol opakovane upozornený na protiprávnosť svojho konania, boli mu uložené podmiennečné tresty, a napriek týmto skutočnostiam, počas ktorých mal možnosť ukázať vedenie riadneho života, sa opäť dopustil trestnej činnosti. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že odsúdený bol za trestný čin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže uznaný za vinného opakovane, a opakovane bol uznaný za vinného aj za trestný čin marenie výkonu úradného rozhodnutia, podstatou ktorého je nerešpektovanie uloženého zákazu činnosti, čo svedčí o negatívnom postoji odsúdeného k rešpektovaniu uložených povinností. Odsúdený má opakovane sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenia, aj keď nespojené s výkonom trestu odňatia slobody, a ani hrozba nariadenia nepodmiennečného trestu odňatia slobody, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Aj riaditeľ vo svojom hodnotení u odsúdeného konštatuje menej priaznivú resocializačnú prognózu na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Súd na základe týchto konkrétnych skutočností dospel k záveru, že od odsúdeného nemožno rozumne očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti. Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je v súčasnosti možné len počas ďalšieho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Pokiaľ odsúdený počas konania poukazoval na záujem o starostlivosť o svoje deti, ako im chce pomôcť, a na ťažký zdravotný stav svojho dieťaťa, súd je toho názoru, že tieto skutočnosti nemôžu byť dôvodom pre vyhoviecie návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie. Z lustrácie v registri obyvateľov vyplýva, že odsúdený sa stal rodičom ešte pred páchaním trestnej činnosti, prípadne v období medzi jednotlivými skutkami. Uvedené skutočnosti súd posúdil tak, že ani obdobie, kedy sa už odsúdený stal rodičom a staral sa o svoje deti, nevedlo k dlhodobej zmene správania odsúdeného, a odsúdený sa napriek týmto skutočnostiam dopustil trestnej činnosti. Odsúdený bol dokonca dva krát uznaný za vinného z trestného činu ohrozovanie mravnej výchovy mládeže (33T/64/2018 a 4T/89/2019). Súd sumarizuje, že pokiaľ starostlivosť odsúdeného o svoje deti na slobode nevedla u odsúdeného k vedeniu riadneho života, tieto skutočnosti uvádzané odsúdeným nemôžu byť dôvodom na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.